

СТАНОВИЩЕ

от професор, доктор на филологическите науки Ваня Иванова Зидарова

Пловдивски университет „Паисий Хилендарски”

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

област на висше образование 2. Хуманитарни науки

професионално направление 2.1. Филология

докторска програма Български език (Лексикология)

Автор: Деян Деянов Драганов

Тема: СИСТЕМНИ ОТНОШЕНИЯ И ТЕРМИНОЛОГИЯ (ВЪЗ ОСНОВА НА ЮРИДИЧЕСКАТА ТЕРМИНОЛОГИЯ) В НАКАЗАТЕЛНОПРАВНИТЕ НАУКИ

Научен ръководител: професор, д-р Надежда Сталянова.

Със заповед № РД-38-470 | 22.07.2025 на Ректора на Софийския университет съм утвърдена за член на научното жури във връзка със защитата на докторската дисертация на Деян Драганов – докторант в Катедрата по български език. Докторантът е представил необходимите за защитата материали – автобиография, автореферат, дисертационен труд, списък на публикациите, наукометрична справка. Успешно е преминал тестът за плагиатство. По темата на дисертационния труд са направени пет публикации, една от които е в чужбина.

Данни за докторанта. Деян Драганов е завършил Юридическия факултет на Софийския университет със степен „магистър по право”. Има придобита юридическа правоспособност и е издържал адвокатски изпит по чл. 8 от Закона за адвокатурата. Завършил е семестриално магистърската програма „Филмово и телевизионно изкуство“ в Нов български университет. Към момента е юрисконсулт в „Темида Енд Консулт“ ЕООД и преподавател по български език и литература в Школа „Учител.com”. Д. Драганов е натрупал и академичен опит, провеждайки занятия по езикова култура и лексикология в редица специалности в Софийския университет.

Тематика и структура на дисертационния труд. Пред научното жури докторантът се представя с дисертационен труд на тема „*Системни отношения и терминология (въз основа на юридическата терминология) в наказателноправните науки*”. Темата е пряко свързана с образователната и професионалната компетентност на докторанта. Вниманието е съсредоточено върху специфичния терминологичен лексикон, с който правната наука си

служи. Правната терминология е разгледана с оглед на системните отношения в нея (полисемия, омонимия, амбисемия, еврисемия, синонимия). Дисертационният труд съдържа 179 стандартни страници. В структурно отношение съдържанието е разпределено в три глави със съответните подглави, формулирани са изводите от направеното изследване и са изтъкнати научните приноси. Представената библиография свидетелства за широката научна осведоменост на докторанта в интердисциплинарен план.

В първа глава се разглеждат основните общотеоретични въпроси, свързани с терминологичната лексика, уточняват се подходът и методите, които ще бъдат прилагани в изследването. Уместно и умело се съчетават юридическите и филологическите аспекти на проблема, като се отчита спецификата на терминологичната лексика по принцип.

Във втора глава обектът на изследване се конкретизира, свързвайки се с терминологията в наказателното право. Наказателноправната терминология е разгледана с оглед на нейното формиране, формообразуване, систематизация и практически аспекти.

В трета глава основен обект на анализ са системните отношения в терминологичната лексика, като двете основни понятия *системност* и *вариантност* са задълбочено и компетентно разгледани. Двете основни понятия са осмислени от различни аспекти – семантична, формална, вътрешна, външна системност/вариантност. В тази част от труда на преден план е изведен лингвистичният анализ. Почти всички дефиниции, концепции и класификации се основават на трудовете на Мария Попова, посветени на терминологията.

В съдържателно и структурно отношение дисертационният труд се отличава със задълбоченост, широка компетентност, умело съчетаване на юридическите и филологическите проблеми, владение на научния инструментариум и библиографска осведоменост. Докторантът обосновава търси пресечната точка между правото и лингвистиката, като показва познаване и на двете науки. Смятам, че формулираните в Увода цели и задачи на изследването са постигнати.

Приноси и значимост на дисертационния труд. Темата на дисертационния труд не е изследвана досега, което придава иновативен характер на труда. Иновативността се проявява в различни насоки: за първи път се разглежда формирането на наказателноправната терминология, за първи път се прави опит за съчетаване на когнитивния подход с правната аксиология, за първи път се представя единството от филология и юридическа логика в терминологичната единица. Комплексният подход,

свързващ юридическата и лингвистичната наука, е успешно приложен и добре балансиран, макар правото на места да взема превес над лингвистиката. За основен метод авторът е приел когнитивно-аксиологичния, съчетавайки го със системноописателния. Като най-подходящ начин за проследяване на терминообразуването в наказателноправните науки докторантът приема лексико-семантичния, който дава възможност да се проследят произходът на понятието, формирането на неговото значение и появата на термина.

Заключение. Дисертационният труд на Деян Драганов е оригинален и съдържа значими научни приноси, като изследването се отличава с дълбочина, компетентност, ясни формулировки и обосновани изводи. Докторантът демонстрира теоретични познания и умения за анализ на лингвистичните факти и езикови процеси.

Поради безспорните научни качества, които дисертационният труд притежава, убедено давам своята положителна оценка на изследването и предлагам на научното жури да присъди на Деян Драганов образователната и научна степен „доктор” в професионално направление 2.1. Филология, специалност Български език – Лексикология.

15.09. 2025 г.

Изготвил становището:.....

Проф. дфн Ваня Иванова Зидарова